

*Arnlav
Bekins*

SKOLENYTT

Nr. 8. Kristiansund den 8, mai 1948 2 Arg.

Redaktør Nils Vikdal.

"Norsk Skuleblad" 1941
=====

I nr. 1, er lederen en variasjon over at skolen "må prege inn i hver barnesjæl at verdens ulykke skyldes den ting at menneskene ikke har praktisert Jesu enkle lære: "Alt hva du vil at andre skal gjøre mot eder, det skal og I gjøre mot dem." og at "alt som lever er underlagt, kjærlighetens gjenskepermak." "Redningen for barnet og dermed for verden ligger i at det får vite hva som er den dypeste årsak til den redselsfulle virkning vi idag er vitne til."

Riktige bemerkninger som burde ha sin gyldighet også idag.

Skulebladet ser altså ikke nyttår 1941 noen nasjonal holdning i snikspord, sabotasje, menneskejakt, tjuvfront, bankroverier eller andre mørkets gjerninger.

"Vakten" roper heller ikke ut at alle som holdt seg kongens påbud om verdig holdning etterrettelig eller som lot seg narre av Berggrav, Paal Berg og andres uttalelser, skulle bli straffet. Ikke et ord om hva "vakten" forstod med solidarisk opptreden fra den alminnelige lærers side.

Fra Norsk Skuleblad nr. 2:

"Den linje organisasjonen har fulgt gjennom årene er den åpne og ærlige linje" -- "en linje som gikk ut på å holde seg uplettet av kameraderi når en samarbeidde med myndighetene, og å kjempe med blanke våpen hvor mening forskjell gjorde seg gjeldende. Bladet framhever at denne linje vil bli fulgt også i framtiden, og spør hva det betyr at det innenfor (lærer)

standens rekker drives et muldvarparbeide med anonyme kjedebrev. Bladet mener man må ha rett til å mene at slik trafikk kun er egnet til å skape

uro og er egnet til å bryte ned aktelsen for lærerstanden - og bladet slutter med å gi det fornuftige råd at "enhver som mottar disse anonyme kjedebrev med "direktiver", blir den siste i kjeden, for at ledelsen kan bli liggende i de menns hender som har ansvaret for våre organisasjoner"

Nå derimot har man i 3 år holdt på med å desimere alle de lærere som fulgte dette råd og ikke brød seg om anonyme "direktiver" og "paroler"

Er detv ikke disse siste dagers hellige som nå fører det store ord om at det ikke er rådelig å handle mot sin samvittighet? Det må være en samvittighet"av et ekstra grovt kaliber som kan få seg til å rase mot kolleger fordi de gjorde som Norsk Skuleblad redaksjonelt anbefalte i januar 1941.

I nr. 4 presiserer styrene i landets lærerorganisasjoner at organisasjonene ingen andel har i de anonyme brev. "Alle skriv fra organisasjonene til medlemmene er datert og underskrevet av oss." Denne meddelelse er signert av Therese Engebrotthsen, Herdis Holmboe, Erik Eide og B. Brinck Lund.

Og allikevel skal omlag 1000 lærere nå straffes fordi de i henhold

-2-

hertil mente at de ikke hadde lov til å ta hensyn til alle slags anonyme "paroler" fra uansvarlig hold.

I nr. 7. trykker bladet uten kommentar en advarsel i et rundskriv fra Kirke- og Undervisningsdepartementet, undertegnet av R. Skancke og A. Skar, mot benyttelse av visse engelske bøker " som inneholder de mest gemene angrep på Hitler og tilsmutsar tyske embedsmenn." Er ikke dette bistand til fienden?

Men herr. Norum har jo for lengst fått syndernes forlatelse, så ingen må derfor komme og si at Skulebladet ved å ta inn ovennevnte rundskriv ydet fienden bistand eller medvirket hertil.

I nr. 12, for 22 mars 1941, gjengir bladet med beste utstyr en dept. skrivelse angående elevens fravær p.g.a. deltagelse i hirdmøter. I skrivelsen heter det at " skolene skal stille seg imotekomende overfor fravær for å delta i slike møter." I en hale mener Skulebladet, at overlærere og lærere "vil motta depts. avgjørelse med alminnelig tilfredshet!"

Det skulle være ganske interessant å vite om herr. Norum har skrevet dette med revolveren for brystet, eller om anbefalingen er et vitnesbyrd om den etter freden noksom bekjente "gode nasjonale holdning."

I samme nr. er videre inntatt depts. dekret av 1/3-1941 om at engelsk-opplæring i folke- og fortsettelsesskolen skal erstattes med tysk fra begynnelsen av neste skoleår. Fra høsten 1942 skal tysk være det eneste fremmede språk i folkeskolen.

Skulebladet gjengir rundskrivelsen uten et ord til protest. God nasjonal holdning?

Videre bringer Skulebladet Innenriksdepartementets rundskrivelse av 8/11-1940 om at lærere og andre offentlige tjenestemenn som oppholder seg i Sverige eller England, må være kommet tilbake til Norge innen 20. novb. 1940.--hvis ikke: Avskjed.

Ja, her har vel revolveren vært fremme, ellers hadde nok ikke herr. Norum tatt denne rundskrivelse inn. For herr. Norum var jo god nordmann også i 1941, og fulgte sin samvittighet

I nr. 15 er gjengitt depts skrivelse av 20/3-41, om at det skal utbetales understøttelse til familier etter lærere som er reist til utlandet etter 9/4-40, og oppholder seg der uten departementets tillatelse.

Hustruen til en slik lærer skal ha kr. 6,00 pr. dag og for hvert barn som ikke tjener til eget underhold, skal bidraget være kr. 1,50 pr. dag. For andre hjemmeverende som forsørges av fraværende lærere, utbetales understøttelse hvis størrelse etter søknad fastsettes av departementet, i hvert enkelt tilfelle. Pliktige pensjonsinnskudd for vedkommende fraværende lærer kan dekkes av kommunen. Understøttelsen skal utbetales uavkortet uten trekk av skatt eller andre dekortar.

Ja, slik står det virkelig! Litt underlig når en tenker på at "gode nordmenn" -- etter frigjøringen berøvet hundrevis av lærerfamilier enhver eksistensmulighet - fordi de rettet seg etter hva de samme "gode nordmenn" rådet til dengang. Og nå er det jo kristne som styrer i landet.

I nr. 16, finnes gjengitt det berømmelige rundskriv om at det på skolenes lærerværelser og kontorer skal henges opp et billede av Quisling, at uhøflighet mot elever og lærere imellom ikke blir tålt, at lærere og elever som blir utsatt for ukameratslig opptreden av noen innen skolen, straks plikter å melde av til rektor, bestyrer, at forhøvelse av Hitler NS. eller quisling er strengt forbudt.

En skulle ha trodd at "vakten" i Skulebladet på en eller annen måte hadde reagert iallfall likeoverfor disse påbud/forbud. Men ikke et ord. Ikke et ord til rettledning, hverken på eller mellom linjene i Skulebladet.

-3-

Derimot førsteklases utstyr med overskrift over to spalter for dette rundskriv (Se nr. 16 side 239) Så jammen viste "vakten" fast holdning og var til støtte, eksempel og oppmuntring for andre.

I nr. 19, fra 10. mai 1941 er Skulebladet attar ute og gjengir med beste utstyr flere politiske rundskr. fra departementet, således om "Fritt Folk" til folkeskolelærerne, men uten kommentar.

Skulebladet gjengir også andre agitatorrundskriv fra departementet uten noen bemerkninger. Det er den nasjonale innsats dette blad gjorde i de første og for så mange lærere så skjebnesvangre valgets år under okkupasjonen. Det er ingen tvil om at hvis Skulebladet hadde vært den "vakt" det sa seg å være, så hadde ikke noen lærer behovt å bli stillet overfor de vanskeligheter som alle de anonyme direktiver og "paroler" førte med seg.

Og når "vakten" ikke var bedre enn den var, da er det hverken kristendom eller moralsk berettiget å kreve dem som ble overrumplet fordi vakten ikke blåste i luren i tide, til regnskap.

Men er ser jo at en irrikjenner glatt vekk "den som vakt skulle være" og henger isteden alle dem som ble forrådt.

=====00=====

DET FORFALSKEDE DOKUMENT.

Cand. jur. Ketil Harnoll, i hvis sak det forfalskede dokument ble brukt, har henvendt seg til professor dr. juris Johs. Andenæs Professor Andenæs svarer og forsvarer.

EN TRYKKEFEIL I BLADET "FINNMARKEN" SOM GRUNNLAG FOR "RETTS-
OPPGJØRET"!!

Under "landssviksak mot Ketil Harnoll i Oslo byrett den 10-12, febr. 1948 (dommer Juell) kom det til en dramatisk avsløring. I alle "landssviksaker er som kjent det springende punkt, hvorvidt Norges krig fortsatte etter 7. juni 1940 eller om den opphørte i og med kapitalasjonen. Tiltalte hevder som sin oppfatning at krigen opphørte, og han har i virkelig noten så meget å anføre til støtte for sin oppfatning at dette blir et svakt punkt for påtalemyndigheten. For å støtte opp under påtalemyndigheten har Riksadvokaten sendt ut et sirkulære til "landssvikdommerne", hvori er inntatt Kongens proklamasjon av 7. juni 1940. Denne proklamasjon inneholder regjeringens programerklæring. Og står det her at krigen skal fortsette, må naturligvis alle løye seg for det. Og på den annen side, hv regjeringens egen programerklæring ikke sier at krigen skal fortsette, så hjelper det jo ikke om andre instanser eller privatpersoner mener det den burde ha fortsatt.

Som alle andre tiltalte ble også Harnoll foreholdt denne proklamasjon som han innrømmet at han hadde hørt coplest over radio i Tromsø den 9. juni 1940. Han hadde oppfattet den som regjeringens programerklæring og som den definitive erklæring om at Regjeringen oppgav krigen som et ledd i dens fortsatte politiske og diplomatiske kamp, og det så meget mere som han hadde vært vitne til at de norske tropper samtidig med regjeringens avreise ble dimitert, til tross for at de kunne være tatt med og anvendt i England. Til overflod hadde han fra justisministerens egen munn, at regjeringen nå ikke lengere hadde bruk for soldater.

Harnoll ble imidlertid satt ettertrykkelig til veggs, da dommeren tok fram Riksadvokatens sirkulering og siterte av proklamasjonen, hvor det uttrykkelig står at regjeringen vil "oppretholde det norske rikets selvstendighetskrig".-

Da dette ikke på noen måte stemte med tiltaltas erindring, brakte han neste dag med i retten Undersøkelsskommisjonens Innstilling Bilag II, hvor proklamasjonen er trykt, og her står det framdeles ikke et ord/cm krig.

Under prosedyren avslørte forsvareren sammenhengen: I kongens proklamasjon - den ekte tekst- står det at man vil oppretholde "det norske rikets selvstendige liv", dette er i Riksadvokatens tekst forvansket til "det norske rikets selvstendighetskrig." Sirkulæret er Riksadvokatens meddelelse nr. 39 av februar 1940. Etter at det nå ble avslørt, lovte påtalemyndighetens representant i retten, at det skulle bli rettet.

Det har ligget på dommerens bord i 2 år, og som forsvareren bemerket, det er jo avsagt mange "landssvikdommer" i disse to år.

Cand jur.
Ketil Harnoll
Telf. 2847.

Åsgård pr. Fredrikstad den 22/2-1948.

Herr. Professor
Johs. Andenoss,
Bårumsveien 229, Bekkestua.

Jeg tar meg herved den frihet å sende Dem et notat, som kanskje vil interessere Dem. Den faktiske framstilling vil kunne bekreftes av byrettsdommer Juell, aktor adv. J.P. Heyerdal jr., og forsvarer adv. Joh. Middelthon, samtlige Oslo.

Saken kan jo kommenteres på flere måter. Det falske dokument er naturligvis ikke ene-avgjørende i spørsmålet krig-ikke krig. Dets praktiske betydning ligger vel fortrinsvis deri at det på forhånd har avskåret enhver diskusjon, enhver prosedyre om spørsmålet. Det har for å bruke Gjelsviks populære bilde - dannet festningens utterverker. Det har forebygget angrep på selve festningen. I to år har det ligget der og gjort sin gjerning. Ingen tiltalt, ingen advokat har våget å dra dets ekthet itvil. Det foredraes jo i høytidelige former av en embetsdommer. Det bærer både rettens og Riksadvokatens autoritet, man måtte være gal, om man ville påstå at det var falsk. Selv ble jeg også nærmest perpleks, men kunne naturligvis ikke protestere. Det falt meg inn at det måtte være en dokumentforveksling - dommeren innskrenket seg hemlig til å lese den forvanskede setning, det er jo bare den som har betydning. Den virkelige sammenheng skjente jeg først, da forsvareren avslørte den under prosedyren, og selv nå har jeg ondt for å tro et slikt kan foregå i det virkelige liv i Norge. På denne måte er da alle tiltalte i "landssviksaker" i de siste to år blitt satt ynkelig og meget effektivt til veggs. Det har ikke kostet dommerne noen selvovertinnelse å skrive at tiltalte var klar over at det hersket krig.

En annen side av saken er: Hvilken tillit kan man etter dette ha til offentlige dokumenter i forbindelse med rettsoppgjøret eller til rettsapparatet i det hele tatt?

Jeg har tillatt meg å sende notatet til noen herrer, som jeg ser har vist rettsoppgjøret en særlig interesse. Jeg venter meg naturligvis ikke noe svar, og i grunnen heller ingen reaksjon. Kanskje vil man beklage det

-5-

inntrufne som en uheldig, men helt betydningsløs hendelse, en liten skjønnhetsplett på et ellers fullkomment rettsapparat. Det sier man formentlig i Bulgaria også, når man avvelerer deres rettsmetoder. Og hva annet kan man i grunnen si? Man kan jo ikke godt gi seg til å rekonstruere hele rettsoppgjøret på grunnlag av ekte dokumenter. Det ville ikke være praktisk, og ville vel også opprøre folkets rettsbevissthet.

Jeg har fått en dom på 5 års tvangsarbeide og er dermed personlig interessert. Samtidig har jeg fått byrettens attest for at jeg er en rettskaffen mann, så jeg føler meg på sett og vis som meningsberettiget. Jeg er naturligvis avskåret fra - og ønsker heller ikke under de rådende forhold - å delta i en offentlig meningsutveksling. Alikevill har jeg trodd det riktig å gi Dem denne faktiske opplysning om hvorledes tingene gjøres.

Johs. Andenas
Professor, dr. jur.

Ketill Harnoll
Arbødigst
Ketill Harnoll, (sign)
cand. jur.

Husebybakken 5, Smestad 7/4 1948.

Herr. cand jur. Ketil Harnoll.

Dette som et svar på Deres brev av 22, februar angående Riksadvokatens Meddelelse nr. 39 av februar 1946. Jeg hadde ikke egentlig tenkt å svare, for trykkfeilen er jo i seg selv uten synderlig betydning og linjene for rettsoppgjøret var jo fastlagt lenge før vedkommende sirkulære ble sendt ut. Gjennom mitt personlige kjennskap til de menn som har arbeidet ved Riksadvokatembedet visste jeg at det var absolutt utelukket at det forelå noe bevisst falskneri. Da jeg har fått erfaring for at historien om falskneriet er blitt trodd i videre kretser av dem som rammes av oppgjøret, og da jeg gjennom et tilfeldig besøk på Riksadvokatens kontor for noen dager siden fikk saken oppklart, sender jeg likevel disse linjer.

Feilen i meddelelse nr. 39, hvor "det norske rikets selvstendighetskrig" er brukt istedenfor "det norske rikets selvstendige liv" skyldes ingen feil på Riksadvokatens kontor, men det skyldes den omstendighet at teksten til proklamasjonen er hentet fra avisen "Finnmarkens" nr. for 12. juni 1940, hvor trykkfeilen finnes. Jeg har selv fått se fotostatkopi av vedk. nr. som hadde befunnet seg i en av statsadvokatens besiddelse, og derfor var blitt brukt ved utsendelsen av sirkulæret. I Meddelelse nr. 39 av 16. mars 1948 er det nå gjort rede for sammenhengen.

Jeg nevner til slutt at Kongens proklamasjon har vært offentliggjort for sirkulæret av 17/2. 1946. Se verket "Norsk presse under Hakekorset" I, 1946, hvor "Lofotposten" av 10. juni 1940 er inntatt. Her er teksten den riktige.

Arbødigst
Johs. Andenas. (sign)

P.S. Jeg går ut fra at De som hederlig mann vil gjøre Deres til at den rette sammenheng blir kjent blant dem som direkte eller indirekte er blitt informert av Dem om "falskneriet".

-6-

Åsgård pr. Fredrikstad den 15/4-48.

Herr. Professor dr. juris
Johs. Andenæs,
Husebybakken 5, Smestad,
pr. Oslo.

Jeg takker for Deres brev av 7. ds., som jeg har lest med megen interesse.

Det er jo ikke min sak å dømme eller frikjenne Riksadvokaten, og jeg vil gjerne tro at der ikke foreligger noe bevisst falskneri. Etter Deres opplysninger synes det rimelig å anta, at feilen skyldes en skjodesløshet av en nokså eiendommelig beskaffenhet: Man har bygget Riksadvokatens autentiske gjengivelse av en offisiell tekst på et tilfeldig og ukontrollert avisreferat. Det er muligens ikke kriminelt, men det røber en administrativ standard, som er overordentlig lav. Det er imidlertid ikke først og fremst Riksadvokatens subjektive forhold, som interesserer i denne sak, men den kjennsgjærning, at den forvanskede tekst har vært i bruk i 2 år og har gjort sin gjerning i de utallige rettssaker. Det kan ikke bortforklares og formodentlig heller ikke repareres. At dette skal være "uten synderlig betydning", synes jeg er å gi uttrykk for en rettslig standard, som er endog lavere enn den administrative.

Vår gamle ærverdige straffeprosesslov, dens § 414, sier at en sak kan gjenopptas til fordel for domfældte, "når falske eller forfalskede dokumenter har været benyttede i Sagen", og "det ikke er uantageligt" at det kan ha hatt betydning. Når tekstforvanskningen, som her, er foretatt av Riksadvokaten i god tro - om enn vel av en temmelig grov uaktsomhet - er dokumentet kanskje ikke å anse som "forfalsket" i straffeprosesslovens forstand. Rettssakene - og det vil si praktisk talt hele rettsoppgjøret - kan derfor kanskje ikke kreves gjenopptatt med hjemmel i straffeprosesslovens § 414. Det får jo da være de domfældtes trøst at de iallfall ikke er dømt på grunnlag av noe "bevisst falskneri" av Riksadvokaten.

Det kan ikke her henvises til at retningslinjene for oppgjøret var opptrukket før Riksadvokatens forvanskede tekst forelå. Den forvanskede tekst brukes som bevis for at krigen fortsatte, og særlig som bevis for at tiltalte forstod at krigen fortsatte. Det er et bevis som må føres om igjen i hver ny sak, hvis man vil opprettholde skinnet av en individuell rettergang. Hvis det er avgjort på forhånd i de generelle retningslinjer, at alle tiltalte forstod at krigen fortsatte, er det naturligvis en annen sak. Men dette er iallfall ikke hittil offisielt medgitt.

Etter det som nå er opplyst forelå den forvanskede tekst som fotostat-kopi hos Påtalemyndigheten også før Riksadvokatens sirkulære av februar 1946. Fotostatkopiene har formodentlig også vært brukt til andre ting enn akkurat det å tjene som kilde for det famøse sirkulære. Det ville være av betydelig interesse å få opplyst i hvilket antall de har foreligget, og hvorledes de har vært brukt. Har de f.eks. vært brukt under det forberedende arbeide med landssvikanordningen eller landssvikloven?

Jeg vil selvfølgelig gjerne gjøre mitt til at den historiske sammenheng med Riksadvokatens sirkulære av februar 1946 blir kjent i de interesserte kretser. Da jeg tross henvendelse til Riksadvokatens kontor ikke har kunnet få det nye sirkulære med Riksadvokatens egen redegjørelse for saken, kan jeg ikke gjøre saken kjent på annen måte enn ved å benytte Deres brev, hva jeg forutsetter at jeg har Deres samtykke til.

-7-

Saken er omtalt i tidsskriftet Logos for april d.å. og i "Skolenytt" av 3, mars d.å. Jeg sender derfor gjenparter av vår korrespondanse til disse blad. Enda bedre kjent ville saken bli, om De kunne foranledige korrespondansen trykt i dagspressen. Jeg vedlegger gjenparter av brevene med bilag for å spare Dem bryderi.

Ærbødigst.
 Hatil Harnoll (sign)
 cand. jur.

+++

Den eneste avis som har trykkfeilen er etter de undersøkelser vi har foretatt, bladet "Finnmarken" nr. 59 for 12, juni 1940. Der heter det: "---det norske rikets selvstendighetskrig". Bladet "Tromsø" hadde den riktige tekst allerede to dager tidligere i nr. 132 for 10, juni 1940. Der heter det: "---Selvstendige liv." Og likeså var teksten riktig i "Lofotposten".

Riksadvokaten fant altså den eneste avis som hadde feil tekst -, med det ettersøkte ordet "krig" i teksten. Ved hjelp av dette falske dokument er titusener dømt i Norge -- Dømt på en trykkfeil!! Og ifølge logikken i "landssvikoppgjøret må nå alle dømmes, for det er allerede dømt så mange at det antas å være utrettferdig mot de allerede dømte å la de øvrige slippe!!

Denne logikk anvendes temmelig ofte av de store profeter som forsvarer at den avskyelige dødsstraffen opprettholdes ennå idag.

"Rettsoppgjøret er til det utenkelige kompromitert. Historien med trykkfeilen i tusenvis av rettsmater, er en skandale av verdensformat.

Hva sier Riksadvokaten? Og hva sier stortingets justiskomite? Vi må være enig med en sokneprest som skriver til oss: "Det lyder som en røverhistorie."

=====OO=====

R E T T F E R D I G H E T E N S G U D I N N E !

Vi var et reisefølge som forrige sommer gjestet en by i et av våre naboland - og elskverdigst ble vi vist om bl.a. i byens dommerhus, der det blant andre skulpturverker også var et som skulle symbolisere den dømmende myndighet, og som kaltes "Rettsfordighetens Gudinne". Den var utstyrt med et sverd i den ene hånd en vektskål i den andre, og et solid bind for øynene. Jeg ble stående i ymse funderinger framfor denne figuren. I vektskålen skulle de anklagede veies, og sverdet skulle slå ned på de formentlig skyldige. Det var greit nok å forstå. Men bindet for øynene?? Var det da ikke nødvendig å se?? Hva er meningen med at bruken av vektskålen og sverdet skal skje i blinde?? Dette skjønnte jeg ikke! Men mens jeg stod i disse funderinger, steg det ved en ideassosiasjon fram en dunkel erindring om et dikt jeg engang hadde lest om en figur som denne, og da jeg etter endt reise kom hjem, fant jeg det fram og leste følgende:

"Jeg så en skjønn kvinne med bind for øynene stå på trappen foran et marmortempel. Store menneskemasser passerte henne og løftet anropende sine ansikter mot henne.

I sin venstre hånd holdt hun et sverd, og her rammet hun et barn, der en arbeider, der en fryktsom kvinne, der en sinnsyk.

-3-

I sin høyre hånd holdt hun en vektiskål, og de som behendig unngikk sverdhuggene, stod og kastet gullstykker i skålen
En mann i sort embetskappe leste opp av et manuskript: "Hun tar intet hensyn til persons rang og anseelse."
Da sprang en ungling i rød lue opp til henne og rev bindet av henne.
Og se, hårene var ett bort fra de råtne øyelokk, Øyeeplene var etset ut i melkeaktig slim,
en døende sjels galskap stod skrevet i hennes ansikt.
Men folket så hvorfor hun bar bindet."

(Diktet er av Edgar Lee Masters)

Jeg satte meg ned og skrev noen ord til den gamle enken hvis sønn skulle inn og sone sine år, og vedla en liten skjerv.

X

=====0=====

FORMANNEN I NORGES LÆRERLAG
PÅ TILBAKETOG.

Kåre Norum trekker tilbake beskyldningene mot skoleinspekter Thorsrud.

I Norsk Skuleblad nr. 15, for 10.
april 1948 står følgende

FORLIK:

Den sak som har vært omdiskutert mellom skoleinspekter Thorsruds enke og barn og lærer Kåre Norum samt Norges Lærerlag og som nå står for Lagmannsretten, er forlikt, idet lærer Kåre Norum har avgitt sådan erklæring: "Etter å være kjent med de opplysninger som er fremkommet under saken, er jeg klar over at skoleinspekter Thorsruds deltakelse i Tysklandsreisen i 1941 skjedde etter konferanse med og tilskyndelse av stortingsmann Carl P. Wroht som var leder for den stedlige motstandsbevegelse. Under disse omstendigheter er det min oppfatning at skoleinspekter Thorsrud ikke kan klandres for sin deltakelse i Tysklandsreisen, selv om jeg mener at det hadde vært riktigst om han, før han reiste, hadde forelagt spørsmålet for lærerorganisasjonene. Det foreligger derfor ikke noe som etter min oppfatning bør være til skade for hans gode omdømme og ettervæle."

++

Denne sak mot Kåre Norum har vært omhyggelig fortiet av den samlede norske presse. Saken var reist av skoleinspekter Thorsrud, men da det drog ut, orket han det ikke lenger. Med ham gikk en av landets fremste skolemenn bort.

Han ned stor anseelse både her hjemme og i andre land. Hans uventede bortgang virket rystende i vide kretser, og som et tegn på hjembyens farsborgs tillid, ble han begravet på kommunens regning.-----

Bak dette forlik som nå er offentliggjort, ligger altså en av "fredens" tragedier, et offer for de maler "lærerfronten" brukte i åttite og talle --- den vei de små menn valgte å gå.

Tiden er inne til å finne en ny formann i Norges Lærerlag!

=====0=====

-9-

H Ø Y E S T R E T T S D O M M E N I L Æ R E R =

S A K E N F R A K R I S T I A N S U N D.

Vi fortsetter offentliggjørelsen fra nr. 7. I 6, linje side 13 nr. 7 skal etter ordet år, stå: "-- og dessuten stemte rettens formann for tap av rettigheter 1 og 2."

Hva forholdet til lærersambandet angår, er på det rene at Bendik Farstad i hvert fall fra 1. mars 1942, da han i anledning av spørsmålet om utmeldelse av lærersambandet søkte forbindelse med lærer Tronsborg, var klar over at det dreiet seg om en organisert motstand mot det nazifiseringstiltak som lærersambandet i forbindelse med ungdomstjenesten betød. Når han under de da icreliggende omstendigheter unnlot, selv å ta avstand fra medlemskapet, samtidig som han underhånden hadde bedt andre lærere om å gjøre det, kan jeg ikke se annet enn at han allerede dermed har ropet en avgjørende sviikt i nasjonal holdning i forhold til hva hans stand og stilling krevet av ham. Hertil kommer at han forut hadde vist mangel på samarbeidsvilje ved flere henvendelser om tillitsverv i lærerfronten. Han var selv klar over hvorfor man søkte nettopp ham, nemlig fordi han var en av overlærerne, og hadde inntatt en fremskuddt stilling som lærernes representant i skolestyret og som styre medlem i Nordmøre krets av Norges Lærerlag. Situasjonen forlangte loyal tilslutning. Å fastslå i hvilken grad Bendik Farstads holdning er årsak til at så mange av lærerne (de mannlige) i Kristiansund unnlot å følge parolen, er ikke mulig, men jeg anser det sannsynlig at man her er ved et ikke ubetydelig årsaksmoment. Min oppfatning forsåvidt faller, det jeg kan se, sammen med nva der er kommet til uttrykk fra granskingskomiteen i Kristiansund.

Bendik Farstad har henvist til at for ham var hustruens sykdomsforhold av vesentlig betydning. På dette punkt slutter jeg meg til lagmannsrettens vurdering. Hustruen hadde selv meldt seg ut av Lærersambandet 6. mars 1942. Etter sakens opplysninger kan jeg ikke anta at hun på et så tidlig tidspunkt var blitt slik svekket at mannen av den grunn skulle være blitt hemmet i sin fri vilje. Det var først noe senere at en sådan situasjon intrådte.

Jeg er således kommet til at Bendik Farstad har forspilt den verdighet som er forutsetning for bibehold av den offentlige lærerstilling han har.

Hva angår Kaare Dyvik, faller min vurdering likeledes ut på samme måte som lagmannsrettens. Jeg finner det ikke nødvendig i detalj å gå inn på de forskjellige innvendinger som denne part har reist i ankeerklæringen. Kaare Dyvik tok aktiv del i det nazifiseringstiltak som lærersambandet var på den måte som er beskrevet i

-10-

lagmannsrettens dom, og jeg kan ikke se det unaskylder ham at han til å begynne med var mindre godt orientert.

Jeg antar at det ikke er grunn til å ilegge de ankende parter omkostningsansvar.

Jeg stemmer for denne

DOM:

Ankesaker heves for bestian Spjelkavik. For øvrig stadfestes lagmannsrettens dom.

Saksomkostninger tilkjennes ikke.

Dommer B e r g e r: Med hensyn til om det foreligger behørig begjæring om saksanlegg og om anvendeligheten av utrenskningsloven er jeg enig med førstevoterende.

Jeg legger meget liten vekt på Farstads kvittering i 1941 for rundskrivelsen, idet kampen da ikke var reist for alvor og organisasjonen bare hadde rettet en henstilling om bruk av protestformularer. Heller ikke legger jeg vekt på hans meddelelse om medlemskap i Lærersambandet i april 1942, både på grunn av meddelelsens form, og særlig fordi han da stod i en vanskelig stilling på grunn av hustruens alvorlige sykdom, jeg henviser forsåvidt til legens forklaring.

Det som etter min mening blir avgjørende for spørsmålet om Farstad bør avskjediges, er bedømmelsen av hans opptreden omkring begynnelsen av mars 1942, da han ble kjent med at kampen mot Lærersambandet skulle settes i gang i Kristiansund. Ved denne tid fikk han fra flere hold anmodning om å stille seg i spissen for kampen der, men avsløt dette. Han samarbeidet med lærer Tronsborg om protestaksjonen og snakket herunder med 9 lærere: det er opplyst at han bad 3 av disse skrive utmeldelser, men de gjorde det ikke, og at han overfor en lærer var ubestemt og omtalte risikoen, men denne lærer sendte sin utmeldelse. Hvordan han har opptrådt overfor de øvrige, vet man ikke.

Det er påfallende hvor dårlig resultatet av protestaksjonen mot Lærersambandet ble blant folkeskolelærerne i Kristiansund, så meget mere påfallende når man ser hen til den glimrende holdning som lærerstanden som helhet viste under denne kamp og til den imponerende tilslutning aksjonen fikk over det hele land, deriblant også i distriktene omkring Kristiansund. Endog blant lærerinnene ved folkeskolen i Kristiansund var resultatet noenlunde som ellers i landet. Noen rimelig forklaring på at resultatet for lærerne i Kristiansund ble så slett, kan jeg ikke finne i de opplysninger som foreligger i saken. Jeg kan heller ikke finne at det foreligger grunnlag for å pålegge Farstad i særlig grad ansvaret for det dårlige resultat. Hans holdning har vært svak og uklar og har ikke på noen måte svart til hva man i en kritisk situasjon kunne vente av en mann med hans posisjon blant lærerne. Han er som de andre medansvarlig for det slette resultat, men jeg kan etter det som er opplyst ikke finne at der kan legges et særlig ansvar på ham. Jeg er derfor blitt stående ved at det ikke er riktig å anse hans forhold som så alvorlig at han må anses uverdigg til å fortsette i den lærergjerning som han gjennom mange år har utøvet på en anerkjent måte.

-11-

Dyviks kvittering i 1941 anser jeg for uten betydning. Heller ikke anser jeg hans erkjennelse av sitt medlemskap i Lærer=sambandet for avgjørende. For hans vedkommende er etter min mening det avgjørende spørsmål om han har gjort seg uverdigg til å fortsette lærergjærningen ved at han har latt seg oppnevne som lagleder i Kristiansund lag og har stått som sådan fra mai 1942 til 1. mars 1945. Han har vært meget passiv i denne stilling, har aldri holdt møter og har aldri fått noen instruks. Det som kan bebreides ham synes å være at han ikke har forstått stillingen, ikke at han har medarbeidet ved nazifiseringen, for det gjorde han ikke. Han sluttet for eksempel opp om parolen om ikke å søke ny stilling. Jeg er blitt stående ved at der heller ikke for hans vedkommende foreligger så alvorlige forhold at de kan stilles på linje med straffbare handlinger, (jfr. Justisdepartementets innstilling til prov. anordn. av 24. nov. 1944, bemerkningene under III til § 1) og finner derfor at han ikke bør anses uverdigg til å fortsette som lærer.

Ved avgjørelsen har jeg får begges vedkommende lagt stor vekt på at det fremgår av opplysningene at de har vært motstandere av NS. og okkupasjonsmakten og har lagt dette for dagen i en flershet av tilfeller. Der har ikke vært noe å si på deres forhold utover deres svikt i lærerkampen. Det er en alvorlig svikt, sett på bakgrunnen av lærerstandens store innsats i den norske kamp, men jeg finner ikke at disse to har forbrutt seg så grovt at de bør anses varig uverdigg for lærergjærningen.

Jeg finner derfor at betingelsene for anvendelse av utrenskningslovens § 1 ikke foreligger.

Dommer Holmboe: Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med annenvoterende dommer Berger.

Dommer Thrap: Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstevoterende.

Justitiarius Stang: Likeså.

Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

D o m:

Ankesaken heves for Bastian Spjelkavik. For øvrig stadfestes lagmannsrettens dom. Saksomkostninger tilkjennes ikke.

=====00=====

T i l

N o r g e s H ø y e s t e r e t t,

O s l o.

Vi tillater oss herved å rette følgende henvendelse til den ærede rett:

Høyesteretts flertall har i begrunnelsen for dommen om avskjed for skolebestyrer Bendik Farstad, Kristiansund N, av 20/3-48, anført som et vesentlig moment følgende:

"Å fastslå i hvilken grad Bendik Farstads holdning er årsak til at så mange av lærerne (de mannlige) i Kristiansund unnlot å følge parolen, er ikke mulig.

-12-

men jeg anser det sannsynlig at man her er ved et ikke ubetydelig årsaksmoment. Min oppfatning forsåvidt faller, det jeg kan se, sammen med hva der er kommet til uttrykk fra granskingskomiteen i Kristiansund."

Vi vil herved gjøre den allerede rett bekjent med at den oppfatning som på dette punkt er kommet til uttrykk i domspremissene til skade for herr. Farstad, på ingen måte er bygget på det faktiske forhold.

Vi tak- hver for oss - vårt standpunkt om protest mot Lærersambandet i 1942, etter vår egen vurdering av stillingen uten hensyn til om skole=bestyrer Farstads standpunkt var for eller imot.

Hans holdning var således intet årsaksmoment for vår avgjørelse.

Vi ber om at de 5 dommere i saken blir gjort kjent med denne skrivel=se.

Kristiansund 7, april 1948.

Kr. Ødegård, O.A.Holden, E.P. Ringdal, Olav Kleive, H.B. Breivik, Robert Sæther, P.Rødseth, Joh. S. Olsen, B. Spjelkavik, K. Valsø, Esare Dyvik, Nils Vikdal, K.P. Frislid, Anders Halse.

=====00=====

"DET SKÅNSOMME RETTSOPPGJØR" SOM

"riksadvokat" A R N T Z E N snakker om.
=====

Den 26. mai 1945 klokken 7 om kvelden (kl. 19) ble Akers Sykehus (Kriegslazarett Sinsen) og Sinsen Folkeskole (Kriegslazarett Sinsen Volksschule) omringet av væpnede hjemmefrontmenn. De hadde i oppdrag å arrestere alle norske frontkjempere på disse to lasarettene og hadde på forhånd skaffet seg en fullstendig fortegnelse over disse. Aksjonens leder henvendte seg til lasarettets sjeflege, idet han forlangte å få nordmennene utleveret. Denne satte seg imot dette, idet han hevdet at alle pasienter stod under det internasjonale Røde Kors beskyttelse og ikke kunne utleveres til politiet, da dette var i strid med Genferkonvensjonen.

Så langt stemmer kjensgjerningene med den offisielle versjon og den framstilling de arresterte frontkjempere og mer eller mindre hårdt kves=tede mennesker gir.

Den versjon offentligheten fikk stiftet bekjentskap med lyder således: (Morgenbladet 31. mai, side 1)

"15 VÆPNEDE FRONTKJEMPERE TATT PÅ AKERS SYKEHUS.

Etter hva Morgenbladet erfarer gjorde en avdeling av hjemmestyrkene forleden en større fangst på Akers Sykehus, som har stått under ledelse av tyske leger.

Sykehuset ble omringet og en avdeling av hjemmestyrkene dro inn i bygningen. Den tyske overlege ville til å begynne med nekte dem adgang, men argumentene var såpass skarpe, at han fort ga seg.

Undersøkelsen bragte for dagen at 15 norske frontkjempere oppholdte seg som "pasienter" på sykehuset. De lå i sine senger fullt væpnet, og hadde i tillegg også reservelager av ammunisjon. De ble avvepnet i en fart og er nå innlogget på en mere betryggende måte."

En søker her å gi det utseende av at hjemmestyrkene har gjort et kupp og har avsløret og forhindret et farlig og forbrytersk komplott.

Den framstilling de arrestererte invalider selv gir og som er avgitt under eds tilbud ser imidlertid noe anderledes ut. Etter disse framstillinger går kjensgjerningene ut på følgende:

Den tyske overlege og sykehusets ledelse forøvrig ble tvunget til utleveringen under truselen med våpenmakt og under farlig lek og vifting med usikrede, skarpladde skytevåpen.

Blant de arrestererte var flere hårt sårede, delvis nyamputerte og nylig opererte. Noen ble tvunget til å gå, mens andre ble fraktet ut på bærer. På operasjonssalens forvarelse ble samtlige kropsvisitert. Ingen var i besittelse av våpen eller ammunisjon. Dette er jo også forbudt på tyske lasaretter. De arrestererte fikk ikke lov til å ta med seg sine private effekter, men det ble lovet dem et effektene skulle ottersendes den påfølgende dag. Under visiteringen måtte de amputerte stå med ansiktet mot veggen. En av de ulykkelige, Bjørn Røkenes, som nylig var operert i overarmen, kunne ikke løfte denne over hodet, da han gjorde oppmerksom på dette, ble han belønnet med et slag over den opererte arm.

Etter kropsvisitasjonen ble pasientene ført ut til bilene - hvor de ble tvunget til å sitte med hendene over hodet. Klokken var nå blitt 1, om natten, og det er tenkelig at de engasjerte hjemmestyrker var blitt trette og slitne av denne inntil da 6 timer langvarige ståhei. Men dette kan ikke engang være noen unnskyldning for det som videre passerte.

Jan Schnell, som hadde ligget 3/2 år på sykehus med knust ben, hadde plass bakerst i bilen. Han tillot seg en ben om å få lukket et åpenstående vindu. Vakten henvendte seg til en kollega med spørsmål om dette var en frontkjemper, hvilket ble bekreftet. "Han skal jeg pinade ta," sa den første og gikk hen til Schnell og slo ham i ansiktet med pistolkolben to ganger, så brilleglassene knustes. Schnell bevarte sin fatning og verdighet, og spurte om det kanskje nå var mulig å få lukket vinduet. Resultatet ble to nye slag. Ansiktet ble fryktelig oppslått. En amputert frontkjemper, som også ba om å få vinduet lukket ble også slått i ansiktet med pistolkolben, så blodet flot.

Av de arrestererte nordmenn var 11 mann amputerte, nemlig: Lars Bakke- ringen, Hans Strømsnes, Ivar Grønnerød, Ole Vifstad, Ole Nass, Stein Clementz, Sverre Larsen, Ole Sommerhaug, Thorbjørn Larsen, Einar Christensen og Gunnar Einarsen. Bjørn Røkenes hadde mistet et øie og fått den ene arm operert. Karl Jacobsen hadde knust det ene ben. Otto Carlson hadde en lam arm og Jacob Voss et stift ben.

Ved ankomsten til Ilebu Fengsel, som ligger en times bilkjøring fra Oslo, ble de sengeliggende ført opp til fengslets sykesal, og de andre til cellene. De som skulle innlegges på den kirurgiske avdeling, hvorav flere var benamputerte måtte igjen stå med ansiktet mot veggen en times tid. Ivar Grønnerød som var nyamputert, mistet herunder bandasjen. Vakten ble gjort oppmerksom på dette, men det ble ikke tatt hensyn til en slik bagatell. Såret ble av den grunn infiseret og den arme mann måtte underkaste seg en fornyet amputasjon.

Hvis det ikke var så mange andre eksempler på hjerteløs råskap skulle en ikke tro at det var mulig å drive den umenneskelige sadisme stort lenge. Men dessverre, hjemmestyrkenes råttasser syntes å konkurrere innbyrdes om rekordene i utemmet og uhemmet villskap.

--114--

På Ilebu Sykehus var behandlingen fra overlegens og diakonens side uklanderlig. Men vaktene tok lekkeligvis ikke noe hensyn til sykehusbetjeningen og fortsatte sine herjingen. Sykesalen lå i 4 etasje, og en skulle anta at benamputerte ikke hadde så lett for å gå opp og ned i trappene, og at det måtte framstille seg som et rimelig krav at de fikk benytte personheisen, men vaktene nektet blankt dette.

De private eiendeler som var lovet ettersendt den påfølgende dag, kom først etter langvarig venting og gjentatte purringer -- endelig frem. Men de bestod da bare av sterkt ramponerte kuffeter som var tomt for det vesentligste av sitt innhold. Det manglende måtte anses som stjålet, og politianmeldelse er da også inngitt uten at dette (november 1945) har ledet til noe omhelst resultat. Hvilket er bare et av de mange eksempler på simpelt tyveri som hjemmestyrkene gjorde seg skyld i.

Sluttelig kan nevnes at ingen av de amputerte etter et halvt års opphold på Ilebu har fått anledning til å ta mål av seg til protese, skjent anskaffelse av kunstige lemmer ikke ville forvolde det offentlige utgifter eller nevneverdig bryderi.

=====00=====

Til "Skolenytt"-

Tillater meg herr. redaktor å be om å få følgende besvart:

1. Når og hvor og med hvem inngikk Norge i allianse under siste krig: England, Russland, U.S.A.?
2. Når, hvem ga ordre om ny mobilisering etter at den norske krigsmakt var oppløst som følge av kapitulasjonen? (Kapitulasjonsdokumentet av 10. juni 1940)
3. På hvilken måte foregikk kunngjøringen av den nye mobiliseringsordren?
4. Var dette for tilfelle (nevnt under sp. 2 og 3) i overensstemmelse med Folkeretten?

Skulle redaktøren "grunnet manglende kunngjøring" stå fast, bes spørsmålene rettet til rette vedk.

"En dåre"

Svar:

Norges deltakelse i krigen mot Tyskland varte i 2 måneder. Og da krigen var slutt og tapt ved betingelsesløs kapitulasjon i Trondheim 10. juni 1940, hadde Norge ingen allianseavtale med andre land.

Norge ble ved kapitulasjonen overlatt til tysk styre.

Den flyktede regjering, Londonregjeringen, inngikk heller ikke noen allianse med vestmaktene. I U.K. leses herom i Bilag II s. 295:

"Det er i denne forbindelse av betydning straks å presisere at det ikke ble sluttet allianse av noen art mellom Norge og vestmaktene etter krigsutbruddet."

På s. 314, i samme bind heter det videre:

"Forholdet til de vestallierte ble i denne tid ikke presisert i noen allianseavtale. Ut fra Kohts vurdering av den samlede internasjonale situasjon var en formell avtale ikke absolutt ønskelig."

2. Den fullstendige demobilisering i Norge ble gjennomført etter at regjeringen hadde gitt ordre om kapitulasjon i 1940. Og den norske krigsmakts skjebne ble endelig besluttet av Administrasjonsrådet ved dets vedtak av 5. august 1940. I egen skap av okkupasjonsadministrativ myndighet i Norge besluttet det oppløsning av den norske forsvar i alle deler fra 30. september 1940. Herom utgikk skriftlig kunngjøring

-15-

til alt norsk befall, i alle våpen og troppsorter, i hæren, marinen og luftvåpenet. (U.K. s. 204 -205) Oppløsningen av den norske hærsmakt pr. 30. september 1940 var rettsgyldig. I full erkjennelse herav, ble det etter frigjøringen opprettet en helt ny krigsmakt i Norge. Det synes framgå av U.K.s opplysninger at Kongen og regjeringen overfor sin medkontrahent Tyskland har holdt seg overenskomsten, etterrettelig. Således ble general Fleischers bestrevelser på rekruttering av nordmenn i England stoppet. Men rekruttering av nordmenn til frivillig deltakelse i britiske styrker fant sted, da dette kunne skje uten brudd på Folkeretten.

Red.....

=====00=====

"S O L B R I S"

De som rømte med "Solbris" sitter framdeles i fangenskap i Brasil etter krav fra det norske justisdepartement. Det politiske rettsoppgjør i Norge er ved denne flukt, og arrestasjon i Brasil, blitt til stor skade for Norges anseelse som en vestauroppeisk kulturstat. Utlanget får ved denne affære den riktige forståelse av de norske rettstilstande. Norge ligger nemlig i rettslig henseende langt øst - bak jernbepet.

Hele verden vet at "Solbris"-karene ble frifunnet av retten i Pernambuco, bare i Norge er det hemmeligholdt. De ble frifunnet, idet retten slo fast at de er politiske flyktninger, og fordi den brasilianske rett ikke turde ta ansvaret for hvordan det ville gå disse menn, om de ble sendt hjem til Norge. Slik blir altså Norge bedømt ute i verden. En skam!

Om det hjalp ikke om "Solbris". Karene ble frifunnet en gang. Norge anbeholdte dommen til den brasilianske høgsterett.

Og samtidig driver den norske stat propaganda i den brasilianske presse for å få tak i disse menn, og det er godt mulig at det vil bli gitt endel ordener-norske, og at det vil bli stiftet ett eller annet samband - i.eks. Kultursamband. Det er så lett-vint slik. Den som lever får se. Hensikten helliger midlet!

Imidlertid er det trøss alt vanskelig for Norge å få inn noe i avisen-ene der nede. I et telegram til den norske presse heter det at det er bare en avis i Brasil som alltid er meget "norskvennlig", nemlig "Diario de Noticias." Det er med de rette ord altså bare 1 -en -avis i Brasil som anstendigvis synes de kan ta inn noe stoff til forsvar for det beryktede norske rettsoppgjør.

Den brasilianske presse er altså virkelig norskvennlig.

Når saken blir avgjort vet man ikke. Den brasilianske statsadvokat dr. Galetti, har innstillet på at "Solbris"-karene ikke bør utleveres, fordi de er politiske flyktninger. Enhver virkelig nordmann må føle en flau smak i munnen over denne "Solbris"-affæren. Den norske stat, unnser seg ikke fra å drive menneskejakt over hele kloden. Og verket drives av Moskvas åndelige avkom!

=====000=====

F O L K E O P P I N I O N E N.

Pressen og makthaverne påberoper seg folkeopinionen som grunnlag for å ta levebrødet fra NS og sambandslærerne, men vi tviler sterkt på at de har folkeopinionen med seg i dette. Her er et eksempel: En framstående landbruksmann, som var friløst sin stilling på grunn av medlemskap i NS, leiet en gård på landet, som han har drevet et par år. I løpet av denne tid er han innvalgt i alle de styrever og bondeherred har, unntatt kommuniststyret. I et par tilfeller har han ikke kunnet ta imot valg på grunn av "manglende tillit", men er så blitt anmodet om å være æresmedlem, for det er det ikke noe forbud mot.

=====000=====

"SKOLENYTT"- Nr. 1-5 for 1947 og 1-3 for 1948, foreligger nå i brosjyreform og koster kr.4,- fritt tilsendt. De som har bestilt tidligere utkomne numre av bladet, og ikke fått disse, vil nå etter hvert få seg tilsendt denne brosjyre. VÆR MED OG SPRE OPPLYSNING! Bestillinger sendes til: "SKOLENYTT", Boks 41, Kristiansund.N.

-----0-----
Den norske dommerforbundning.

Høsten 1940 sendte et medlem av dommerforeningen en forespørsel til foreningens styre, om hvordan han burde stille seg til spørsmålet om å gå inn i NS. Den norske dommerforenings styre sendte så den 30. oktober 1940 en skrivelse til foreningens medlemmer til orientering. Styret tok ikke noe standpunkt. Det heter bl.a.: "----tilråder noen dommer å foreta innmeldelse i Nasjonal Samling, men vil fremholde at dette må være en helt frivillig sak for den enkelte----" Dommerne anså med andre ord medlemskap i NS som fullt lovlig for dommerne i okkupasjonstiden. Det virker derfor uforståelig at disse dommere idag dommer NS-medlemmer til straff etter strl. § 86 - fra 3 års fengsel og inntil livsvarig. Landets dommerstand visste ikke og kunne ikke forstå at medlemskap i NS var straffbart. Men nå er disse herrer blitt svære i sitt krav om hva alminnelige ulærde folk " måtte forstå" og "burde vite".

Idag ser det ut til at dommerstanden har glemt sin egen fortid. Nå avsier de dommer etter tilbakevirkende lover - og krever mere av andre enn av seg selv.

M A S K E R T D I K T A T U R.

Det er på det rene at det nåværende stortingsflertall I K K E har noe flertall i folket bak seg, og folkelig har vi heller ikke noe demokrati, men et som demokrati maskert diktatur her i landet.

En lang rekke av de lover vi har fått fra det som demokrati smaker diktatur, lyver seg da heller ikke far til. Også i dette tilfelle er det meget lett å kjenne treet på fruktene: En rekke lover og hestemmelser som alle har det til felles at de reduserer borgernes frihet og gjør dem til umyndige slaver under et byråkrati over alle grenser.

PARTI er da også fullt klar over situasjonen. Derfor vil man ikke gi kongen oppløsningsrett, og hva verre er, de som skilter med "demokrati" vil ikke engang gå med på at vi får folkeavstemning (referendum). Så meget elsker man altså folkestyret.

Etter 3 års uavbrutt krenkelser av demokratiet, er det imidlertid tegn som tyder på at folket begynner å skjønne at det er blitt tatt skammelig ved nesen. Derav kommet bl.a. tillitskrisen, motløshet og håpløshet for ingen deklamasjoner om demokrati kan lenger skjule det faktiske forhold at vi på en lang rekke områder har fått lover og forskrifter som åpenbart er like så diktatoriske, d.v.s. utålelige for borgerne, som dem vi hadde under okkupasjonen--ja, tildels verre enn disse

Intet under derfor at skaren av dem som finner at forholdene er blitt så utålelige at de vil forlate landet, nå er blitt så stor at ikke engang den ensrettede "demokratiske" presse greier å skjule lenger at passkontorene blir beleiret at folk som vil emigrere, da det eneste man nå synes å ha "frihet" til, er å bli utplyndret av alleslags skatter og avgifter, bl.a. til underhold av byråkratiet og dets ektefødte barn: De skandaløse og for ikke å si korruperte gjenreisningsforhold.

-----0-----

VÆR MED OG SPRE OPPLYSNING. KJØP BROSJYREN:

"D E T F R I E O R D I E N F R I P R E S S E"

S æ r t r y k k a v " S K O L E N Y T T "

-17-

og "rettsoppgjøret"

De forskjellige politiske partier, som alle påstår å være demokratiske har endog reassurert seg mot folket. Den gjensidige forsikringsavtale partiene imellom kalles som kjent "fellesprogrammet", som altså ikke har vært nyttig til stort annet enn å kaste folket blår i oynene. Og da de alle sammen har svin på skogen, er det de beste utsikter til at samarbeidet om "fellesprogrammet" vil fortsette, og at myndighetene fortsatt tar seg lov til å sole bort millioner og atter millioner av skattvæernes surt erhvervede penger på "gjenreisning" å la Finnmark, eller til fullstendig odeleggelse av de landsmenn som de ikke liker. Derved kan de selv slippe å stå til regnskap som "landssvikere".

=====O=====

EN LÆRERIK SAMMENSTILLING AV MENN

=====

OG BEGIVENHETER:

=====

DE POLITISKE SÆRDOMSTOLER MÅ OPP=

=====

HEVES.

=====

Fru Marta Steinsvik skriver i sin bok "Frimodige Ytringer" s. 6:

"Og når Quisling den 9. april om aftenen på invasjonssdagen, etter at Kongen, Regjeringen og Stortinget var reist, tok makten og advarte folket mot å sette seg til motværge mot de framstormende tyskere, fant hans tilhengere dette i orden, forsvarsløst som landet lå der. De gikk ut fra at Quisling bare ønsket å forhindre en nedslakting av de forholdsvis ubevepnede normenn.

At Quisling ikke sto alene i disse bestrebelsene sees best av, at biskop Berggrav i de påfølgende dager også i bil og med hoyttaler gjennom streifet Nordmarka og landet like opp til Ringerike og advarte fortrinnsvis ungdommen mot å sette seg til motværge mot tyskerne. Han opplyser selv at også høyesterettsjustitiarius Pål Berg og den daværende riksadvokat var enig i dette. (Konf. prof. Skeie: "Forhandlingene med tyskerne i 1940" s. 8.)

Vi har gjengitt dette for å vise hvordan biskop Berggrav stilte seg i de avgjørende dager i 1940. Han er etter krigen utnevnt til ridder av St. Olav.

Til sammenlikning gjengir vi følgende etter "Morgenbladet" for 18. mars 1948:

"Som meddelt i går ble advokat Wiesner i byretten tirsdag dømt til 6 måneders fengsel, som anses som ved 4 måneders varetekt.

I domspremissene heter det at retten yter ham full anerkjennelse for hva han utrettet såvel som jurisk som menneske. I sine saker for den tyske krigsrett og for særdomstolen gikk han fullt inn for sine klienter, og utførte her et samvittighetsfullt og uegennyttig arbeid. På dette område har han gjort en innsats større enn noen annen nordmann, men slik som lovens ordning er, kan ikke gode gjerninger virke

-18-

straffebefriende. De kan alene komme i betraktning som formildende omstendigheter, og retten fant at hans artikler og kåserier i Kringkastingen i 1940 måtte anses som rettsstridig bistand til fienden.

++++

Vi peker på domstolens uttalelse om at advokat Wiesner i sitt arbeide i okkupasjonstiden har "gjort en innsats større enn noen annen nordmann"

Vi visste dette før, og vi kan underskrive disse rettens ord. Men vi hadde også ventet at Wiesner ble frifunnet på disse premisser. Til vårt store forferdelse leste vi at en av de største nordmenn under okkupasjonen ikke ble frifunnet, men "belønnet" med 6 måneders fengsel.

Våre dommere er vitterlig i ferd med å miste evnen til å skille mellom rett og urett, lønn og straff.

Samfunnet har anerkjent biskop Berggravs arbeide og gitt ham St. Olav.

Men advokat Wiesner som "gjorde en innsats større enn noen annen nordmann" han fikk 6 måneders fengsel!!!!?????

Dommen har rystet alle tenkende mennesker.'

De politiske domstoler må O P P H E V E S !!!

" S K O L E N Y T T " M Å Ø K E S I N U T B R E D E L S E .

=====

V i h e n s t i l l e r t i l a l l e v å r e v e n n e r
o g s y m p a t i s e r e n d e o m å g j ø r e e n
i n n s a t s f o r ø k e t u t b r e d e l s e a v
" S K O L E N Y T T .

V i b e r d e r e d e r f o r o m å s a m l e
a b o n n e n t e r b l a n t d e r e s v e n n e r o g
b e k j e n t e .

" S K O L E N Y T T " K O S T E R 3,- K R O N E R P R .

K V A R T A L .

-----000-----

? . ? . ? . ? . ? . ? . ? . ? . ? .

En av de verste "forbrytelser" under okkupasjonen skal være å ha gitt noe til avhjelp av nød blant enker og farløse etter nordmenn som falt i kampen mot kommunismen. Den som har ydet slik hjelp til egne landsmenns etterlatte, blir nå utskjelt og straffet som "landssvikere".

De som hevder at krigen i Norge ikke var slutt i og med at general Euge den 10/6-1940 på regjeringens vegne undertegnet den endelige og avgjørende kapitulasjon, må vel da også hevde at Norge den dag i dag er

-19-

i krig med Tyskland siden det ennå ikke er sluttet noen formell fred. Som følge herav må tyskerne fortsatt være landets fiender, og vår Tysklandsbrigade driver ved i så fall fortsatt krig. Det er i tilfelle en ganske ufarlig krig.

Men hvor er da logikken når det alt lenge har vært tillatt å sende gavepakker til det nødlidende Tyskland, samtidig som en driver som hårdt på med å straffe dem som gav bidrag til egne landsmenns nødlidende etterlatte, fordi disse landsmenn hadde satt sitt liv inn i kampen mot kommunismen.

Det blir nå fra alle prekestoler oppfordret til å ofre for å hjelpe befolkningen i land som Norge ennå ikke har sluttet fred med. Men samtidig dømmer en som landsforrædere -- endog de sykepleiersker som i krigens tid tok seg av falne og sårede -- uansett "venn" eller "fiende".

Å jo, herr. Berggrav og konsorter har nok all grunn til å føle pine og motløshet.

§=====000=====

K R E V D I N R E T T !!!
=====

Å reise de forurettedes økonomiske krav mot kommune og stat eller andre, er oppgaven for "Rettsnemnda av 1948"

Vi henstiller på vegne av Rettsnemnda av 1948, til våre lesere å arbeide for størst mulig tilslutning til aksjonen.

Bruk nedenstående Fullmakt og send den snarest til oss.

"SKOLENYTT"

Box 41.

Kristiansund.N.

F U L L M A K T.

Undertegnede gir med dette Rettsnemnda av 1948 fullmakt til for meg og på min vegne, med hjemmel i Embetsmannsloven, Skoleloven og Tjenestemannsloven å gjøre rettslig krav gjeldende mot kommune/ Staten for tapt arbeidsfor- tjeneste fra 1. mai 1945 inntil dom i min sak falt den 194.

Den 1. mai 1945 var jeg ansatt som i..... Staten/,, kommune.

Denne fullmakt utvides til også å omfatte krav på oppsatt/ full (enke) pensjon/invalidpensjon etter den for Statens Pensjonskasse gjeldende lov.

Sted datum 194..

navn.

(Stryk det som ikke passer)